

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 3 (3459) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Missziós gondolatok vízkeresztre

Irtta: Dr. Opalotay János

Tisztán emberi ész sugallatára hallgatva, alig merné az ember Európa egyetlen népét is arra kérni, hogy idén vízkeresztkor éppúgy mutassa ki a missziókért való áldozatkésztséget, mint azt más években megtette.

A derülítő is elgondolkozhat az idők szaván, mely most a még békeidőben elhangzott szót a pirossal húzza alá: — „ne dolgozzunk addig külföldiek megtérésén, amíg idehaza nem lettünk mind egy lélek, egy gondolkodás, egy akarat.”

A látszat az, hogy a missziók ügye ma nemcsak a felmerült technikai nehézségek és összeköttetés hiánya miatt került bizonyos válságba, hanem a háborús lélekben átmenetileg támadt megárgas és megrendülés miatt is! Az a dermesztő érzés fészkelődik ugyánis néha bele a mai ember lelkébe, hogy itt igazán kár minden egyes olyan nemességű kultúrát megerősíteni, mely ma hiába könyörög irgalomért, akár munkálót, akár vivományait nézzük.

A missziós munka felett érzett hiábavalósági gondolat azonban elrebben, hogyha a gondolat köré kerekedett mesterséges ködöt szétfoszlatni sikerül! Ekkor egész időszerecsében és sürgősségében jog előttünk állani.

Vegyük csak szemügyre a pápa mai világszerepét. Tekintélye a földgömb körül pusztítva száguldó háborúban nemhogy esett, ellenkezőleg megnövekedett. A nemzetek ezáltal, hogy legjobb fiaikat, diplomatáikat küldik a szentszékekhez követségbe, kimutatták, hogy Szentatyánkban látják az emberiség legelhatottabb képviselőjét és mindögevre könyvesebb ügyeik részrehajlatlan közvetítőjét.

És senki sem hiszti komolyan, hogy tekintélyéből valamit is veszített, mert nem tudott eddig békét kieszközölni. A béke áldott kívánatos jó ugyan, de nagyobb jó és kincs marad az ő szemében az embereknek, a népek vezetőinek Isten akarta szabad akarata, mert ez romboló munkája közepette is nagyobb és égi kincs marad, mint a földi kultúralkotások.

Ebből világos, hogy missziós ügyeink törekvésünk már most sem állhatnak rosszul a földkerekségén és még jobban fognak állani a virágzóan az eljövendő béke időben, hiszen akik a pápát tisztelik, szívügyének útjába nem állhatnak.

Ugyancsak a hitterjesztési munka iránt való derülátásban erősít meg a mai népek életének tüzetesebb megfigyelése is. Nincs az a nemzet, amelynek nem kellett volna háborús terhekkel részt kérnie, de ezek ugyanakkor lángalobbantották benne a vallásos érzést is ama régi közmondás szerint: „teher alatt nő a pálma”. Veszíthetett egy-egy nép sok mindent, de az egyház iránt való szeretete csak növekedett.

Ezt a hitbeli megújodást mint valami porból és hamuból kikelő mitholo-

A zsitomiri harcok felé fordul az általános érdeklődés

Londonban ismét légiriadó volt. Kiel lakónegyedeit és egyetemi városrészét bombázták az angolszászok

Washingtoni hivatalos jelentés Németország és Japán háborús helyzetéről

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenté: Mint a brit hírszolgálat jelenté Washingtonból, az Egyesült Államok háborús tájékoztatóhivatala közleményt adott ki, hangsúlyozva, hogy semmiféle jel sem mutat arra, hogy Németország vagy Japán híján volna a hadianyagnak, vagy pedig, hogy a két országban sem hiányoznék a harci szellem a harcok még hosszú időn át való folytatásához. Németországnak ha talmas légierje van és készén, gumi, kőolaj s magasfokú repülőgépbenzin termelése igen kielégítő. A német lakosság elég táplálékot kap. Az utóbbi évi termés a legnagyobb volt 1939 óta, Japán csak egy huszadát veszítette el az 670 ezer a területnek, amelyek egy 3/4-ét ezelőtt a birtokában voltak, nincs hiánya emberanyagban és elegendő nyersanyaga van, hogy a háborút hosszú ideig folytathassa.

Vichyből jelentik: (MTI) A Német TI jelenté: A Franciaoknak ma az a legelső kötelességük, hogy támogassák mindazokat, akik a bolsevizmus ellen harcolnak — állapítja meg a hivatalos francia állásfoglalás, amely Johnson amerikai szenátornak Európa sorsára vonatkozó legutóbbi kijelentésével, valamint De Gaulle és Moszkva viszonyán ak legújabb fejleményeivel foglalkozik.

— Ma már — folytatta a nyilatkozat — egy francia sem hunyhat szemét azelőtt a veszély előtt, amelyet a kommunizmus zúdítana Franciaországra. A kommunizmus máris büns merényletekben nyilvánul meg francia földön. Arra törekszük, hogy a polgárháborút, valamennyi háború közül a legborzalmasabbat robbantsa ki. Holnap, ha módjában lesz, olyan kormányzatot kényszerít Franciaországra, amely a végét jelentené minden szabadságnak és polgári művelődésnek.

London és Washington két negatív értékű lehetősége

Zürichből jelentik: (B. T.) A keleti harctér valamennyi szakaszának eseményeit háttérbe szorítja a Zsitomirtól északnyugatra folyó szovjet támadás iránti érdeklődés — írja a Tat berlini tudósítója. — Berlini megfigyelők ritkán tekintettek nagyobb érdeklődéssel a keleti harctér felé, mint éppen manapság. A harctér helyzetéről szóló megjegyzésekben kevésbé emlegetik a vitelszki és nevelji harcokat, vagy a nikopoli hídtől folyó szovjet támadásokat. Minden megjegyzés most Zsitomirra irányul. Berlinben ezzel kapcsolatban az érdekeltek közül aligha kértelkedik valaki abban, hogy ezek a kérdések igen szorosan összefüggenek az angolszász beférés lehetőségével és ezáltal a legnagyobb mértékben érintik a szövetségesek és a Szovjet közötti viszonyt.

Berlinben két vélemény jut ezzel összefüggésben kifejezésre. A hivatalos

Berlin nézete az, hogy Londonnak és Washingtonnak két lehetősége van, azonban mindkettő negatív értékű az angolszászok hadvezetése és politikai jövője szempontjából.

Vagy megkísérlik a második harctér megtérítését, miáltal katonai vereséget szenvednek és ez annál nagyobb terjedelmű lesz, minél nagyobb mértékben avatkoznak be, vagy pedig lemondanak az Európa elleni nagy támadás végrehajtásáról és ezzel megszögik a Szovjetnek adott szavukat.

Amsterdam. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenté: A brit hírszolgálat jelenté Londonból, hogy ezerdán reggel légiriadó volt a londoni körzetben. Ágyutüzet is lehetett hallani.

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenté: Janár 4-én, a déli órákban amerikai bombázókötékek támadást intéztek az erős felhőtakaró mel-

lett 7—9000 méter magasságból Kiel városa ellen. A ledobott nagyszámú gyújtó- és foszforos bomba különösen a lakónegyedet és az egyetemi városrészt sújtotta erősen. Súlyos károkat okoztak történelmi nevezetességi városi emlékekben is. A légharító ágyúk és a német vadászókötékek — eddigi jelentések szerint — 18 darab négymotoros bombázógépet lőttek le. A lelőtt gépek számának emelkedésével azonban még számolni lehet. Az ellenséges kötékekkel a be- és elrepülékek több kísérővadászgépet is lelőttek.

Chiasso. (Bud. Tud.) A Riviera nyugati részét január 3-án szövetséges repülők nappal támadták. A milanoi lapok szerint több helységben, így például Ventimigliában is több lakóház összedőlt. A Torino elleni támadás néhány perce volt és a külső városrészekben okozott kárt. Az angolszász repülők Ternit is bombázták, valamint Pistoiait. Az utóbbi városban különösen a Dóm-téren a művészettörténelmi értékű építmények közül a törvényezéki palotát, a dómot s a keresztelő kápolnát érte találat. Hír szerint az áldozatok száma is jelentős.

Zágráb. (MTI.) A felszabadított területek horvát minisztériuma közli, hogy angol-amerikai repülőgépek hétfőn délelőtt 12 órakor ismét bombázták Split városát. A bombázás következtében a Szent Péter templom teljesen elpusztult. A püspöki palotát is találat érte. Belő berendezése tönkrement. Egyes lakónegyedekben több ház rombadőlt. Az emberáldozatok számát még nem lehetett megállapítani, mert a mentési munkálatokat még nem fejezték be. A támadással kapcsolatban megjegyzik, hogy Splitben semmiféle katonai berendezés nincs.

Helsinki. (MTI.) A NTI. jelenté: A beyreuthi rádió jelentése szerint a Közelkeletre szövetséges tiszteket küldtek Titohoz, hogy megerősíték ellenállását a Balkánon.

giát sást kell kissé figyelniünk, hogy egészében rájűjünk a missziókért való áldozatosság helyővalóságára. Isten minket a mi időnknek, a mi kortársainknak felvillanó értelmegérésén át arra tanít, hogy hitünkért legyünk, mindenre készek, a terjesztésére is, mert az egyháztól hirdetett tanítás örök világos és fény a siralom völgyében.

Végül szembenőzhetünk az európai harcterekre sodródott pogánysággal is.

Ne őket vonjuk felelősségre rombolósaikért, hanem azokat, akik őket idohozták s támadásba vetették. Ez a pogányság fogékony ama evangélium iránt, mely nevelé nem a garáda tálcivilizált, hanem a primitív körülmények közt is megelégedett embert. Sőt, ha megtudjuk majd, hogy éppen az európaiak irgalmasság testi és lelki cselekedetei tárogatták itthonhozott: elárvult családjaikat, még inkább fogják a missziós

munkánkat annak idején támogatni.

A kedvező missziós kilátások ez ér vízkereszten tehát újból az irgalmasság testi és lelki cselekedetei gyakorlására ösztönöznek! Ettől virulhat fél házánk is, mert Jézus mondta: amit akartok, hogy az emberek nektek cselekedjenek, ti is cselekedjétek nekik! Jézus gondosodni fog arról, hogy éppen a legnehezebb időben jötöttünkért, jöt várhassunk a népek Istenétől.

A kis államok szuverenitásának „romantikás illúziója“

Az angolszász sajtó a kis államok szuverenitása ellen

Berlin, december hó.
A Transkontinent Press diplomáciai szerkesztője írja a következőket: Az angolszász sajtóban az utóbbi időben egyre erősödnek azok a hangok, amelyek nyíltan bevallják, hogy azok a háborús célok, amelyekért Anglia állítólag ebben a háborúban sikra szállt, elérhetlenné váltak.

Belátják, hogy Németország által vezetett európai koalíció összeomlása esetén, melyre a szövetségesek törekednek, a Szovjetunió túlhatalma Európában olyan rendkívül nagy volna, hogy az erők egyensúlyáról többé nem lehetne szó. Nem ringatják már magukat csatlóka ábrándképben a szovjet azon szándékára vonatkozólag, hogy túlhatalmát politikai és katonai téren egyaránt ki akarja használni. Ez azt jelenti, hogy a kis- és középnagyságu szuverén államok számára Európában többé nem lenne hely. Csupán az lenne még a kérdés, hogy a 40—50 milliót számláló népek, mint a francia, az olasz és az északnyugati ellenére az angol nép is a Szovjetunió szempontjából nem kerül-e a középállamok sorába, amelyekről Moszkva „biztonsági okokból“ azt követeli, hogy jóakarukat és békeszeretüket a kommunizmus iránti baráti érzelmű kormányok vállalásával bizonyítsák be.

Nos, az angolszász sajtóorganumok általában még nem mennek oly messze, hogy már most bevallják Nyugat-Európa bolsevizálásának elkerülhetetlen voltát, mert úgy remélik nyilván Londonban, amint azt Smuts délafrikai miniszterelnök teljes joggal rendkívüli figyelemreméltott beszéde kifejezte, hogy a nyugateurópai államok egész sora a brit birodalomhoz való kapcsolódás útján a bolsevizmus elől menekülhet nyar és Sztalin elnyomulását a Rajna vonalán megállítja. Ami ezzel szemben a kelet- és közép-európai kis államokat illeti, az említett angolszász lapok és folyóiratok már most közvetlenül tudomásukra hozzák, hogy ne rinaszassák magukat szuverenitásuk fenntartásának, vagy visszaállításának reményében.

Különösen volágos ebben a tekintetben a tekintélyes „New Statesman and Nation“ című folyóirat egy cikke, amely a kis népek szuverenitását romantikus ábrándképnek minősíti, amely szemben áll a modern világ realitásával. A technikai hadviselésnek, elsősorban pedig a légiháborúnak előfeltétele oly hatalmas gazdasági egységforrások birtoka, hogy a kis államok többé egyedül egyáltalán nem tudnának védekezni.

Ezt a „realitást“ azonban általában ismerték és a kis és középpállamoknak azon reménye, hogy annak a realitásnak ellenére fenntarthatják szuverenitástukat, egyáltalán nem azon az el-

képzelésen nyugodott, hogy csekély katonai hatalmi eszközökkel egy nagyhatalommal, vagy a nagyhatalmak koalíciójával szemben ellenállhatnak, hanem ezen a hiten és feltételezésen, hogy a nagyhatalmak túlnyomó hatalmi eszközöket nem a kis népek szuverenitásának megsemmisítésére használják és erről önszántukból lemondanak. Tudvalevő, hogy a kis államok szuverenitásának visszaállítására, szabadságuknak és örendelkezési joguknak tiszteletben tartására irányuló követelés volt éppen az az alap, amelyekre az angolok és amerikaiak azon háborús erkölcsi lapjukat kívánták építeni, hogy a háromhatalmi egyezmény ellen folytatott mostani háborújukat egy magasabb politikai és emberi erkölcsiség jegyében vívják. A vezető angol és amerikai államférfiak az emigráns kormányoknak újból és újból megígérték országuk területi sértetlenségének és szuverenitásának helyreállítását és azon az alapon épült fel az Atlanti Bulla is, amelyben Churchill és Roosevelt közös háborús céljaikat lefektette. Mert tekintélyes angol folyóirat ezeket mondja: „A most folyó háború egy féltucat úgynevezett kormányt hozott Londonba, akik a száműzetés éveiben remélhetőleg hasznos elmélkedést folytattak a függetlenség értelméről és értékéről a stukáknak s tankoknak korszakában.“

Későn jött a felismerés...

Felvetődik tehát a kérdés, hogy az angol-amerikai közirók és politikusok felismerése mért nem abban az időben történt, amikor Németország azon fáradozott, hogy az Európát a bolsevizmus részéről fenyegető veszélyt a kontinentális államoknak a német birodalom, mint az európai kontinens természetes súlypontja körül való csoportosításával előzze meg, hanem csupán most, amikor ez a felismerés az európai népeknek a bolsevizmus számára való kiszolgáltatását akarja megindokolni. A különbség a két esetben az, hogy Németország az európai államok együttműködését minden egyes állam szuverenitásának elismerésével akarja végrehajtani és csupán ott tartotta szükségesnek az olyan biztonsági rendezvényeknek alkalmazását, amelyek egy nép szuverenitását korlátozták, ahol az a veszedelem állt fenn, hogy a kérdéses terület — és ez főleg Csehországra és Morvaországra vonatkozik, a Szovjetunió légi fegyvernemének operációs glaciává szándékoznak alakítani. Ebben az összefüggésben rá kell mutatni arra, hogy Németország a délkeleteurópai államok szuverenitását a háború kelős közepén a lehető legnagyobb gondossággal méltányolta, tehát olyan körülmények kö-

zött tartotta tiszteletben, amikor ennek az elvnek alkalmazása sokszor a legnagyobb nehézséggel van kapcsolatban. Emellett világos, hogy minden európai nép — ha már szükségesnek mutatkozik az angol folyóirat véleménye szerint — hogy a nagyhatalmak természetes túlsúlya következtében alávesse magát valamelyes függő viszonyoknak — minden máé függőségi viszonyt szívesebben fogad el, mint a Moszkva alá rendelést.

A probléma azonban egyáltalán nem így áll, miuthogy Németország nagyon is jól tudatában van annak, a ténynek, hogy az európai népközösségben a vezető szerepre vonatkozó igénye kapcsolatban van azzal a kötelezettséggel, hogy tiszteletben tartsa az európai kulturvilág különleges jellegét és ezzel hozzájáruljon politikai szuverenitásához is. Azokat a morális alapelveket tehát,

Tisztviselők, magánosok
kötendő zamatu Jonathan, London
Pepin, Batul stb.

alma szükségletüket
mérésékelt árban szerezhetik be
Jurcsáknál
Mussolini-tér Telefon 11-96

amelyekről az angolok azt hirdették, hogy ezeknek érvényesítéséért harcolnak, közben azonban ezeket Moszkva követelésére elejtették, ma éppen Németország és az általa vezetett európai koalíció képviseli. A brit folyóirat reményességéhez csupán annyit lehet csatolnunk, hogy az emigráns kormányok és elsősorban azon európai népek, amelyek megmenekült kormányaik voltak be a háború örvényébe, közben „hasznos elmélkedést“ folytattak és megfelelő tanulságot vontak le az utóbbi évek történelmi fejleményeiről.

Fontos rendeleteket adott ki a nagyváradai rendőrkapitányság

Nagyvárad, január 5. A nagyváradai rendőrkapitányság vezetője az alábbi fontos rendeletet adta ki, melynek rövid kivonatát azzal közöljük, hogy a rendelkezés szigorúan ragaszkodjanak, mert ellenkező esetben büntetésnek teszik ki magukat.

Ki foglalkozhat éjszakai szállásadással?

A belügyminiszter 39.820—1921. számú rendelete alapján, közbiztonsági szempontok figyelembevételével csak az foglalkozhat éjszakai szállásadással, aki erre a rendőrkapitányságtól engedélyt kér. Felsorolja azután a rendelet azokat a büntetéseket, amelyeket azokra ró ki a rendőri büntetőbíró, akik nem tesznek eleget a rendelkezésnek.

Ekszereszek és tollkereskedők nyilvántartó könyve

A rendőrkapitányság területén működő ekszereszek, ezüst vagy aranyáru gyártásával foglalkozó üzemek, drágaköves kereskedők, óráások, zálogházak, zsebkönyvek kötelesek saját költségükön a rendőrkapitányság által meghatározott adatok bejegyzésére alkalmas vásárlási könyvet felfektetni és azt hitelesíteni.

Nagyváradra jönnek a Csokonai Társaság írói

A Szigligeti Társaság elnökségének sikerült igen szoros kapcsolatokat teremteni a társadalmi egyesületekkel. Ezeknek a kapcsolatoknak az eredménye, hogy Nagyvárad közönsége előtt bemutatkoztak Szekesfehérvár, Sopron írói. Ebben az esztendőben Debrecen, Szolnok, Szeged és Marosvásárhely írói és művészei látogatnak el Nagyváradra és tartanak irodalmi estélyt.

Debrecenből a Csokonai Társaság tagjai érkeznek Nagyváradra január hó folyamán, hogy egy matiné keretében bemutassák a Kálviniista Róma szellemiségét is íróinak terméseit. Az irodalmi matiné kimagasló eseménye lesz Makkai Sándor egyetemi tanár, volt erdélyi református püspök, a kiváló író

tés céljából a rendőrhatalomnak bemutatni.

Ebbe a könyvbe minden magán-egyéntől vásárolt aranyból, vagy ezüsből készült, ép, egész vagy tört alakban lévő tárgyat, vagy bármilyen fémből készült dísz tárgyat, drágakövet, ruhanevet, bármilyen gépet, vagy gépalkatrészt, képeket, antik tárgyat, zálog és letétjegyet köteles bevezetni.

Ugyanílyan könyvet kötelesek vezetni a tollkereskedők, tollbavásárlók is.

A házak falára festett jelszavakról

A rendőrkapitányság közli a város lakosságával, hogy a legszigorúbban tilos különféle jelszavaknak és felírásoknak festés útján, valamint nyomdai termékeknek nem minősíthető más módon házak falára, kapukra, üzletek redőnyeire, kirakatokra, gyalogjárdákra, úttestre festeni a legszigorúbban tilos.

Magánházak falára még a háztulajdonos külön engedélyével sem szabad szállóigéknek, felhívásoknak a kifestése.

E rendelet ellen vétőket is a legszigorúbban bünteti a rendőri büntetőbíró.

Kovács János címfestő mester
Hlatky Endre-utca 6 szám

Transzparensok, reklámok, üveg és bádóg címtáblák legművészeibb kivitelben legolcsóbb árban.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

Kielégítő a vármegye közellátási helyzete s súlyosabb panaszokról nem lehet szó — állapítja meg az alispáni jelentés

Tizenöt biharmegyei községben 182 Oncsa ház épült

Nagyvárad, jan. 5. Bihar vármegye törvényhatósági bizottsága szerdán-dél-élelt 10 órai kezdettel tartotta meg rendezési havi közigazgatási bizottsági ülését, amelyen Cziffra Kálmán főispán elnökolt.

Az ülésen mindenekelőtt az alispáni jelentést olvasták fel, amely az alábbiakat közli az elmúlt hó közigazgatási eseményeivel kapcsolatban.

Az Országos Szociális Felügyelőség a megélhetésükben veszélyeztetett s arra érdemes sokgyermekes családok támogatására a vármegyei Nép- és Családvédelmi Alap 1943-ik évi költségvetésében 1.084.000 pengő rendezés és 260.000 pengő pótelátmányt (összesen 1.344.000 pengő) hagyott jóvá.

Munkatervét a Nép- és Családvédelmi Alap az előirányzott költségvetés szerint megvalósította.

Az 1943. évben 72 új házaspár kapott háziasodási kölcsönt. A kiutalt összeg 72.000 pengő. Ruha- és cipősegélyben 1800 arra rászorult szegényorsú gyermek és felnőtt részesült. Az erre fordított összeg 40.000 pengő volt.

45 nyári napközi gyermekotthon segélyezésére 40.000 pengő folyósított. Étkezésben és gondozásban részesült 2140 gyermek.

Sokgyermekes selyemhernyótenyésztők közül 10 részesült összesen 600 pengő jutalomban. Azon egyének közül pedig, akik a Közjóléti Szövetkezettől ház- és állattartásban részesültek, például adó ház- és állatgondozásukért 74-en részesültek összesen 5000 pengős jutalomban.

A Közjóléti Szövetkezet fenti ellátmányból különféle juttatásokra egymillió 256.340 pengőt kapott az Alaptól forgatóke címén.

Ezen juttatások a következőképpen oszlanak meg: Lőjuttatásban részesült két család (3 darab ló), tehénjuttatásban 45 család (45 darab tehén), bivalyjuttatásban 20 család (39 darab bivaly), sertésjuttatásban 43 család (43 darab sertés), kisipari kölcsönben 24 család (22.042 p.), kiskereskedői kölcsönben 25 család (22.500 p.), takarmány-kölcsönben 2 család (700 p.), 6 község házi iparosai összesen 152.000 pengő rövidlejáratú kölcsönben részesültek.

Az 1942. évben elkezdett és 1943-ban befejezett 182 darab Oncsa ház felépült 15 községben: Biharnagybajomban 21, Sárrétudvariban 10, Szerep 9, Báránd 10, Told 12, Nagyrábé községben 20, Berettyóújfaluban 26, Hencidán 10, Paptamásiban 15, Székelyhidon 6, Erőmhályfalván 19, Ujlétán 8, Biharon 10, Gálaspetrián 1 és Szalacson 1.

Az 1943. évben anyagihiány miatt csak 3 községben indult meg építkezés, de egyik helyen sem nyert teljes befejezést: Solyomkőváron 7, Bagamérban 10, Pocsajban 10. További építkezésekhez Margittán 20, Nagyszalontán 30, Hajdubogason 7, Szalárdon 7, Komádiban 20,

Magyarhomorogon 15, Sarkadon 2, Nagykerekiben 10 házban a telek részen már biztosítva van.

A Közjóléti Szövetkezetnek 19 traktora az 1942-ik évben 87 községben 7260 kat. hold földet ezantott fel és 20 községben 515 vagon gabonafélt cémpelt el.

Az 1943. évben szünt meg és olvadt be a Bihar vármegyei Közjóléti Szövet-

28 községben 172 öt holdon aluli zsidóbirtokot vett át a Közjóléti Szövetkezet

Az 5 holdon aluli zsidóbirtokból a Szövetkezet 28 községben 172 zsidóbirtokot vett át, melyből 182 család részesült juttatásban.

Szörvényvidéken 52 kat. hold földet vásárolt szegény sokgyermekes családok juttatása céljából.

A Szövetkezetnek két bérgazdasága volt az 1942. évben. Az örvéni bérgazdaságban 42 család részesült egy-két holdas szántó-, szőlő- és rézes kaszáló juttatásban. Ez a bérgazdaság az 1942-45. gazdasági év befejeztével megszűnt. Az okányi bérgazdaság az 1943. évben nyereséggel dolgozott s mivel annak felosztása most van folyamatban, a Szövetkezet abból 500 kat. holdat igényel telepítési célokra.

A vármegye közellátásával kapcsolatban jelenti az alispán, hogy a helyzet általánosan kielégítő volt s nagyobb panaszok csak a tüzelőanyag ellátás terén észlelhetők. Ez azonban helyileg csak részben orvosolható, mivel a tüzelőanyag-kérdés országos. A vármegye tüzelőanyag helyzetének javítása céljából most folytatott tárgyalásokat az alispán a köpeci szénbányával, de megvan a remény arra, hogy ezúton is sikerül 200—250 vagon elsőrendű, salakmentes, 4000 kalóriás lignittel a tüzelőanyagigényt január hónapban enyhíteni. A friss termelésű tüzifa használatára csak rendkívüli esetben kerülhet sor, mert különben a jövő évi tüzelőanyag-ellátás veszélyeztetve volna.

A lábbeli kérdésben fokozatosan enyhülnek a nehézségek. A felemelt kereten kívül kormánybiztos 4345 pár mezőgazdasági munkás-bakancs kiutalását tette lehetővé, ugyancsak december hó végén 920 pár bőrtalpu bakancsot osztott ki a megye a szegényorsú nagy-családu munkások között. A hegyvidéki lakosság számára pedig 242 pár gumi és 940 pár bőrbakancsot sikerült biztosítani. Ezzel kapcsolatban említi meg a jelentés, hogy mostantól kezdve a vármegye lakosai között havonként 1000—1200 kősz bőrbakancsot sikerült készíttetni és kiosztani.

A lisztellátás jó, vármegyénk nagy-része ellátottnak tekintendő. A december havi ellátatlanok száma a vármegye lakosságának egyötöd részét sem tette ki.

A zsirban hiány nincs. Ezen örvendtes ténynek oka egyrészt a decemberi

keztebe Nagyszalonta megyei városi Közjóléti Szövetkezet. Ezen szövetkezettől átvett háziipari üzem seprő és vesszőárú előállításával foglalkozik. December 31-ig 63.000 pengő forgalmat ért el.

A Szövetkezet a hencidai gyékénytelepén 8500 kőve gyékényt tárol a háziiparral foglalkozók munkájának biztosítására.

sertésvágások nagy száma, másképp a nagymértékű olajtermelés, amiben még hiány ezideig nem állott elő. A bérhizlalási szerződéssel biztosított jövő évi szükséglet azonban veszélyeztetve van, mivel a közületek kizárólag törpebirtokokkal kötöttek szerződést, viszont a rendelet a sertések átvételét oly eljárásig köti, amelynek lefolytatása technikai okok miatt csak a sertések beérése után lehetséges és így a sertések nagyrésze kiesik a vármegye közellátásából.

A húselletés a mostani hetekben ren-

Csökcent a fertőző megbetegedések száma

Az alispáni jelentés után az ügyosztályok jelentései következtek.

Az árvaszéki elnök jelentése kimutatja többek között, hogy a vármegyében a múlt évben 20.755 gyermek állott a gyámhatóság felügyelete alatt. A tisztiorvos jelentése szerint kedvezőbbek voltak a megyében az egészségi állapotok, mint az előző hónapban, mert a fertőző megbetegedések száma csökkent. Az élveszületések száma 763 volt a megyében, míg a halálozások száma 508, így a természetes szaporodás 255 lélek. — A pénzügyigazgató jelentése szerint az adóbefizetések a folyó évi előirányzatnak 23 százalékát érik el, a helyesbített tartozás az összes hátrálékoknak 14 százalékát teszi ki. Az adóhátrálék nagymértékű csökkenését a bizottság elégtétellel vette tudomásul.

A fakitermelés nehézségei

Az erdőfelügyelőség közli jelentésében, hogy a fakitermelés nagy nehézségekkel küzd, mert az erdőmunkások nagyon magas bérek és természetbeni szolgáltatások ellenében hajlandók csak dolgozni. A fafuvarozás sem folyt kielégítően az elmúlt hónapban, mert a nagy sár következtében az utak járhatatlannokká váltak, úgy hogy sok helyen a fuvarozás teljesen szünetelt.

A gazdasági felügyelő jelentette, hogy az időjárás kedvező volt az őszi vetésekre, különösen a koraiakra. A késői vetések is szépen kikeltek. Lényegesebb károk nem láthatók. Az őszi szántási munkálatok az esős időjárás miatt lassan haladtak.

Az államépítészeti hivatal jelentése

Hazai birtokot szívesen

e adn, venni

akar, keresse fel

PRÁGER ügyvédséget

Teleki-utca 38. sz. al.

des, a jövőre vonatkozólag azonban, sajnos, nehéz helyzetet idéz elő az, hogy a közellátásügyi miniszter a vármegye amúgy is szűkös vágási keretét 55—60 százalékkal csökkentette. Ennek megváltoztatása érdekében a lefolytatott adatgyűjtés felhasználásával most tesz az alispán előterjesztést a kormánybiztos útján a közellátásügyi miniszterhez.

A marhabeszolgáltatás, ha vonatottan is, de megfelelő mértékben történik. A jövőre vonatkozólag: állítólag az egész rendszer megváltozik. A vármegye ezirányú panaszai nem is annyira a rendszerre, mint inkább a beszolgáltatandó mennyiségre vonatkoznak, mivel a vármegye jószágállománya nagyrészt törpebirtokokos kezén van, a nagybirtok csak kevés és jószágállományuk azoknak is aránytalanul csekély.

A közellátással kapcsolatban rámutat még az alispán az árkérdésre is, amelynek egyik legsúlyosabb következménye a fokozatos árulvonás, illetőleg az árulhalmozás. Ez azonban csak országosan rendezhető, még pedig a jegyrendszer kiterjesztésével. Kétségtelenül megállapítható mindezek ellenére, hogy a vármegye közellátási helyzete a mai viszonyokat figyelembe véve kielégítő és súlyosabb panaszokról nem igen lehet szó.

Az ügyészség jelentése szerint a fogházban december végén 235 férfi és 57 nő volt.

Külön érdekessége a tanfelügyelő jelentése, amely adatokat közöl a vármegye iskoláira és elemi iskolai tanulóira vonatkozólag. A megyében 406 népiiskola működik, amelyek közül 229 állami jellegű, 9 községi, a többi felekezeti. A beiratkozott tanulók száma 61.719, ezek közül állami iskolába 35.626 gyermek, nem-állami iskolába 26.093 gyermek jár. A tanulók közül 40.525 magyar anyanyelvű, 18.625 román, 2010 szlovák, a többi német, zsidó és más anyanyelvű. Vallás szerint így oszlanak meg a népiiskolai tanulók: római katolikus 8282, református 29.386, görögkeleti 8286, görög katolikus 13.489, zsidó 1254, a többi más vallású.

Hallgassa meg ön is a Hungária új dizőzét, **Szamossy Margitot,**

aki január 1-től minden este fellép az Arany Kalitkában

Gyilkosság egyetlen készségével...

Furesz foglalkozás az az újságírói mesterség.

Nincs az az egyszerű, legérdektelebnek látszó esemény, amelyben az újságíró a szenzáció ismérveit ne vélne fölfedezni s bizony, így előfordul, hogy műbuzgóságában — különösen áll ez a lobogó ifjúságra, de megérik néha öreg rábával is, — olykor: beugrik.

Jobbik eset, ha a beugratás ténye már a beugratóval való eszmecsere folyamán kiderül. Amikor azonban csak a jóslókerült beugratás alapján megírt cikk megjelenése után ébredünk tudatára annak a szörnyű ténynek, hogy bizony, mi tagadás, beugrottunk — ez már rosszabb egy lemaradásnál.

Ma reggel történt meg egyik kartársunkkal — aki nem régóta eszi még ennek a rögös pályának egységesnél is feketébb kenyerét, — hogy egyik barátja, aki mellesleg szólva hatósági orvos, felhívta telefonon és megfelelő színezettel hangjában közölte vele, hogy a városnak ezen és ezen a pontján véres gyilkosság történt.

Kartársunk azonnal félbeszakította a beszélgetést:

— Várj — mondotta izgatottan — hozok papírt, ceruzát és jegyzem...

— Nem kell ahhoz papír, ceruza, — hangzott a válasz, — elmondom pár szóval s megjegyzed te úgy is. Arról van szó, hogy... tegnap reggel disznót öltünk és ma estére szívesen látunk disznótörös vacsorára...

Kartársunk — hasonló helyzetben ki lehetne mást? — jót nevetett a sikerült tréfán, nevetéséből azonban kiérződött a beugrás miatti enyhe röstelkedés fanyar kényszerűsége, amit csak a disznótörös vacsora földöntúli élvezetének ínyesiklandozó kilátásai enyhítettek némiképpen.

Jó étvágyat kívánunk!

(M. F. V.)

Keresztény magyar egység

problémaköréből veszi tárgyát az az előadás, amelyet az Amerikána bihari korporációja január 11-én délután pontosan 6 órai kezdettel rendez meg a premontréi gimnázium dísztermében.

A keresztény egység sokat vitatott s mosanság különösen időszerűnek mondott problémáját kiváló, talán a leg- ezakavartabb előadó, P. König Kelemen ferencrendi szerzetes fogja megvilágítani, az Egység Útja alapító szerkesztője, méltán tarthat tehát az Amerikána előadóját széles körökben érdeklődőre igényt.

Az előadás részletes műsorát a következőkben adja a Rendezőbizottság most szétküldött izléses meghívója:

1. Magyar Hírszék.

2. Priori megnyitó.

3. Mécs L.: Kóborló elődóm c. költeményét előadja dr. Dévald Lászlóné amerikánás nagyszony.

4. P. König Kelemen O. f. M., az Egység útja alapító szerkesztője: „A keresztény egység problematikája” címen tart előadást.

5. Az Állami tanítóképző intézet énekára énekel Lukács László tanár vezetésével.

6. A priorisa zárószavai.

7. Szózat, éneklé a közönség.

Az előadás, melyre tisztelettel várja a rendezőség Nagyvárad keresztény magyar társadalmát, díjtalan.

A legkisebb falvakban is nagy kedvvel vásárolják a búzakötvényt

Erre se volt példa, mióta világ a világ: részvényt vásárol a falu népe. A városi embernek — legalább is egy részüknek — mindig volt érdeklődése az értékpapírok iránt és elég jól kiokoskodtak a tőzsdén történő eseményekről. De a falu, a tanya magyarjai nem értettek az effajta dolgokhoz, de nem is voltak rájuk kíváncsiak s ha újságjukban ahhoz a részhez értek, hogy mi újság a tőzsdén, megnyalázták az ujjukat és lapoztak egyet.

A Kállay-kormányt illeti a dicséret, hogy sikerült egy olyan újfajta, tőzsdén is jegyzett értékpapírt kifundálnia, amely nemcsak a városi lakosság előtt vált népszerűvé, de a magyar föld népét is megmozgatta. — És ha magyarázták kereszük a búzakötvény népszerűségének, egyszerre rájövünk, hogy a BUZA az a varázsszó, amely a fa-

lusj társadalmat is az új értékpapír mellé állította. A magyar búzát ismeri a magyar ember, ha tehát búzakötvényt vásárol, akkor érti, tudja, hogy olyan értékálló papírba fekteti felesleges tőkét, amelynek jövője felől biztosnak érzi magát. A búzakötvény egy mázsa búzát 40 pengős alapon számít és ez a 40 pengő mindig 40 pengőt ér majd a búzakötvény tulajdonosának kezében, mert ezt a névértéket a magyar állam biztosítja, függetlenül attól, hogy a jövőben miként hullámzik majd a búza ára. És az évi 3 százalékos kamat is mindenkor a 40 pengős névérték után jut majd a kötvény birtokosainak a zsebébe. Tekintve, hogy ez az új értékpapír a tőzsdén is jegyzésre kerül, akárki megszerül időközben: bármikor eladhatja búzakötvényeit.

Rendelet a mezőgazdasági munkavállalók gabonajárandó- ságának kiadásáról és a munkafegyelem biztosításáról

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A hivatalos lap szerdai számában kormányrendelet jelent meg a gazdasági munkavállalók gabonajárandóságának kiadásáról és a munkafegyelem biztosításáról. A rendelet szerint a gazdasági cselédek kenyérgabona járandóságát, a kukorica járandóságát is, teljes egészében természetben ki kell adni. Az arató- és cséplőmunkások az arató- és cséplőrészt szintén teljes egészében természetben kapják ki, de csak akkor, ha a gazdaságban előforduló egyéb munka elvégzését is vállalják. A munkabér fejében kapott természetbeni járandóság után a munkavállalót beszolgáltatási kötelezettség nem terheli.

A kormány múltévi rendelete értelmében a hivatalosan megállapított mezőgazdasági munkabérek az 1944 évre változatlanok maradnak. A rendelet biztosítja, hogy a termelés számára a szükséges munkaerő rendelkezésre álljon. Akár szabad munkavállalás, akár honvédelmi munkakö-

telezettség alapján, minden eséléd és munkás köteles a termelő munkában továbbra is részt venni. Azt a gazdasági esélédet, illetve dohánykertészt, aki elszegődési kötelezettségét megszegi, honvédelmi munka címén rendelik ki gazdasági munkálatok kötelező elvégzésére, esetleg internálják és katonai vezetés alatt álló munkatáborban szorítják munkára. A gazdasági esélédnek és dohánykertésznek kívül minden más gazdasági munkavállaló is köteles leszerződnie. A leszerződés határideje február 15-ike. Az, aki eddig az időpontig nem szerződött le, február 20-áig a községi eljárásságnál köteles jelentkezni, hogy munkahelyét hivatalosan jelölje ki. Természetesen igénybeveszik azt is, aki nem jelentkezett, de jelentkezési kötelezettségének elmulasztásáért meg is büntetik. Azokat, akik vonakodnak munkába állni, internálják és katonai vezetés alatt álló munkatáborba utalják.

Tüzifaosztás január 7. és 8-án

Nagyvárad thj. város polgármestere 61—1944. k. é. szám alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

Értesitem a város közönségét, hogy a tűzifa szétosztást folytatatólagosan a következőkben szabályozom: Hogy a szállítási nehézségek miatt kisebb tételekben beérkezett tűzifához a szegény lakosság minél nagyobb rétege juthasson hozzá, egyelőre 100 kg. tűzifa kiadását rendelem el az al, hogy kellő mennyiségű tűzifa beérkezése esetén újabb mennyiségű fozok utalványozni. A fentiek szerint az alant utca lakói az alant megjelölt tűzifatelepeken 100 kg. fát, valamint bármely szénkereskedőnél 50 kg. szenet szerezhetnek be a faellenőrzési lapra.

Folyó hó 7-én, pénteken:

Barabás fatelepen (Vasvár udvar): Taksony fejedelem.

Bihar fatelepen. Ányos Pál-u. 6: Szöllős-utca és Cseredülő tanya.

Tyuskay fatelepen. Sorompó-u. 14: Hodossy Miklós, Matrona és Erdély-utca lakók.

Szabó Sára. Mátyás kir. út 119: Vérmező. Hid-u. 15—20. házsámig. Csonka István. Mátyás király-út 47: Hid-u. 1—14. házsámig.

Dr. Grósz Sándor. Váradvelencei állomás: Meliusz Juhász Péter és Baranyai utcák.

Hatvani Sándor. Kolozsvári-út 5: Ráday Gedeon-utca.

Csikós Sándor. Szeptember 6-utcai fatelepen: Klapka György-u. 9-től végig, Rákossy Jenő-u. 24—34. házsámig.

Csösz. Ghillányi-utcai fatelepen: Rimler Károly és Rákossy Jenő-utca 1—23. házsámig.

Heiser József fatelepen: Mussolini-

tér 16. Feszty Árpád, gróf Andrássy és Klapka György-u. 1—8. házsámig.

Erdélyi Fa- és Szénkeresk. R. T. Árpád vezér-út: Fraknoi püspök, Kornis, Marconi és Kele vezér.

Hajdu Mihály, Árpád vezér-út 86: Franklin Benjámín, Moszes püspök, Dante-utca.

Zathureczky József Patak-utcai telepen: Csokonai vitéz Mihály, Körrössy Csoma Sándor, Szent Antal, Terstyánszky-utca.

Pallós László Árpád vezér-út: Mindszent, Szent József, Benczur Gyula, Tömös, Kőlesey, Rátáky József-utca lakói.

Január hó 8-án, szombaton:

Dr. Grósz fatelepen: Czeglédy György, Bánság, Révay és Garas-utca.

Pallós fatelepen: Nagy Lajos király, Perényi püspök, Michel Angelo, Kinizsi Pál, Tomory Pál és Taly Kálmán-utak lakói.

Azok, akik 100 kg. tűzifa átvételére megfelelő pénzüsszeggel nem rendelkeznek, a tűzifakereskedőtől váltójegyet kérhetnek, melyre a hó végéig 5 kg.-ként is kiválthatják a tűzifát. Mindenki köteles a tűzifát szombat délutánig kiváltani, mert az elmaradtak felszámolását a közéletmezési hivatal nem veheti figyelembe és azt utólagosan ki nem utalhatja.

Nagyvárad, 1944. január 4.

Dr. Soós István s. k. polgármester.

Kútba ugrott egy 80 éves öregember

Nagyvárad, január 5. Szerdán reggel jelentették a rendőrségen, hogy a Kálvária-utca 162. számú házban, ongyilkossági szándékból az udvaron levő kútba ugrott egy öregember.

Azonnal rendőri bizottság szállt ki a helyszínre, amely megállapította, hogy az öngyilkos tettének elkövetése után nyomban a mély kútba fulladt. Megállapították személyazonosságát is, mely szerint a halott Fakó Mihály 80 éves napszámosal azonos. Az életunt öregember ügyének kivizsgálása már folyamatban van.

Miniszterközi bizottság vizsgálja felül Nagyvárad új költés- ségvetését

(Nagyvárad.) A polgármester értesítést kapott, hogy esütörtökön miniszterközi bizottság érkezik Nagyváradra, az új költségvetés felülvizsgálására. A bizottság tagjai Sas Elemér miniszteri osztályfőnök, Cserzi István miniszteri osztálytanácsos és Hódi Sándor miniszteri osztálytanácsos a belügyminisztériumból, továbbá Buzáki Imre pénzügyminisztériumi tanácsos és Horváth örnagy, a honvédelmi minisztériumból.

A „Marica grófnő” megismét- lése a MAV alműhelyben

A MAV „Turul” Dal és Önképző Egyesület tekintettel a nagy érdeklődésre, megismétli a „Marica grófnő” előadását az alműhely kultúrtermében január 6-án, 5 órai kezdettel.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5. SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekkzámlánk
 száma: 72.301.
 Készíteteket nem adunk vissza.

LAFUNK legközelebbi száma **Vizkesztés ünnepe** után, **pénteken**, a rendes időben jelenik meg.

SANDOR IMRE NAGYVÁRADON. Vasárnap Nagyváradra érkezett Sándor Imre, az erdélyi egyházmegye püspöki helytartója. Hétfőn Szatmárra utazott, ahol meglátogatta dr. Scheffler János püspököt, ahonnan visszajött Nagyváradra, s ma visszatért Kolozsvárra.

DUDÁS MIKLÓS PÜSPÖK A MUNKÁCSI EGYHÁZMEGYE APOSTOLI KORMÁNYZÓJA. Az Osservatore Romano mai száma közli, hogy XII. Pius pápa Dudás Miklós hajdudorogi püspököt a munkácsi egyházmegye apostoli kormányzójává nevezte ki.

ÜNNEPI SZENTMISE A SZÉKES. EGYHÁZBAN. Vizkesztés ünnepén délelőtt 10 órakor a székesegyházban főpapi szentmisét mond Fiedler István püspök. A szentmise alatt szentbeszédet dr. Némethy Gyula prelátnak mondja.

BOLDOG MARGIT EMLÉKÉRMÉKET BOCSÁT KI A KERESKEDELMISZTER. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kereskedelmi miniszter január 19-én Magyarországi Boldog Margit szenttéavatásának emlékére 30 filléres címletű postabélyegyet bocsát ki. A meggyvörös színű bélyegképen a királyi koronáról a kereszt javára lemondó magyarországi Boldog Margit látható. A bélyeg bárhova szóló postaküldemény hármentesítésére felhasználható ez év végéig, a postahivatalok azonban csak június végéig árusítják.

Nemzetvédelmi Kereszt. A Budapesti Közlöny december 31-iki számában megjelent Nemzetvédelmi Kereszt viselésére jogosultak névsorában Péchy Károlyt, id. vitéz Péchy József tükörgyáros fiát, elírás folytán közséj tanítónak tüntették fel. Péchy Károly, mint gimnáziumi tanuló szerzett érdemeit a Nemzetvédelmi Kereszt elnyerésére és jelenleg magántisztviselő a foglalkozása.

RÁKÓCZI IMRE KORMÁNYZÓI KÜTÜNETESE. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Kormányzó Ur a miniszterelnök előterjesztésére Rákóczi Imre miniszterelnökségi miniszteri osztályfőnöknek, a legfelsőbb honvédelmi tanács vezetőjévé állandó helyettesének sok éven át kifejtett értékes munkássága elismerésül a Magyar Erdemrend középkeresztjéhez a csillagot adományozta.

BUTORT színeset **MEZEI-161**
 Háló, kombinált és előszobák. Konyha újonságok
 Szabadság-utca 12. (Szacsav-utca 48.)

Gandhi feleségének állapota aggasztó. Amszterdamból jelítik: (MTI) Mint az angol hírszolgálat Durbanból származó jelentése mondja, Gandhi feleségének egészségi állapota nyugtalanúságra ad okot. Az utóbbi időben többször volt eziről híradás.

A második szakasz törlesztésével fogadta el a parlamenti bizottság a felhatalmazási törvényjavaslatot. A MTI jelenti: A képviselőház és felsőház együttes bizottsága kedden délelőtt tartott ülésén a kormánykormány adotti felhatalmazás további meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot, a javaslat második szakaszának törlesztésével fogadta el.

VÁLTOZÁSOK A DIPLOMÁCIÁKARBAN ÉS AZ AMERIKAI KORMÁNYBAN. Szófiából jelítik: A régensnácse rendelete folytán Kirov Száva volt külügyminisztert rendkívüli követté nevezték ki Vichybe. Nikolajev volt közoktatási és helügyminiszter a stockholmi bolgár követség vezetését veszi át. Petrov Csomakov bukaresti követet Tokióba nevezték ki bolgár követté. Különböző forrásokból hírek érkeztek az amerikai kormányban várható változásokról is. Eszerint Stimson hadügyminisztert londoni nagykövetté neveznék ki, Winent eddigi nagykövet a munkaügyi minisztériumot venné át. Stimson utóda állítólag Patterson hadügyi államtitkár lenne. Szó van Biddle igazságügyi és Knox tengerészeti miniszter távozásáról is.

Értesítjük a nagyváradi textil kereskedőket, hogy a december havi új pontelosztó lapjukat a Kereskedelmi és Iparkamaránál 5. sz. szoba) a délelőtti órákban átvehetik. A körzeti textiltársaság vezetője: dr. Máthé Béla sk.

Siessen biztosítani jegyét a rádió gyermekszereplőinek műsoros délutánjára,

amely **holnap január 6-án délután 3 és 6 órakor** lesz a **Reormátus Kulturpalotában.**
 Jegyek csütörtök déli 12 óráig az ESTILAP kiadóhivatalán kaphatók és délután 2 óráig pénztárnál a Református Kulturpalotában.

A NÉMET VÁROSOK ÚJJÁÉPÍTÉSI TERVE. Németországban a háború utáni első esztendőben több mint két millió új lakás építését tervezik. A lerombolt német városrészek újjáépítési tervének ez az első és legfontosabb része. Ezekben a városokban a lakásépítkezések minden más kérdést háttérbe szorítanak. — Nyilvános épületek, kulturális, állami, valamint sporttelepek építése csak másodsorban jöhet tekintetbe. A tervek szerint a bombatámadások következtében legsúlyosabban érintett városokban óriási arányú ideiglenes lakásokat építenek, amelyek később mint nyári lakások nyerne majd alkalmazást. Természetesen a lakás- és lakóházépítésekkel kapcsolatban a terek és utcák is korszerűbb elrendezést nyerne és szélesebb, tágasabb méretűek lesznek. A csupán részben megromlított lakóházak helyreállítása is soronkívül történik.

A városokat a legkorszerűbben építik újjá. Így tehát előreláthatólag a hadigazdálkodásnak a békegazdálkodásra való átállításánál elsősorban az építőipar nagyarányú fellendülése várható. (MNK.)

A páratlan érdeklődésre való tekintettel, a **Megálmodtalak** című filmmel csütörtökön délelőtt 11 órakor **matinét** tartunk mérsékelt helyárrakkal **APOLLO**

Ágrólszakadt urileány
 A legujabb magyar vigjáték
 Főszereplők: Tolnay Klári, Hajmássy Miklós, Vizváry
 Bemutató péntektől a **CASINO-ban**

Rómában elfogták egy bujkáló olasz tábornokot. Rómából jelítik: (MTI) Carraciola di Ferreoletto tábornokot, akinek fontos szerepe volt az Olaszország szeptemberi elhatározásával összefüggő katonai intézkedésekben — mint a Német Távirati Iroda jelenti — kedden Rómában egy ferencendi szerzetesházban, ahol álnéven tartózkodott a szerzet tagjai között, letartóztatták, majd átadták a különbiróságnak.

Szentóra az Orsolyáknál. Szentóra a Szent Orsolya-zárda templomában. Ertesítjük növénydeinket, hogy az első pénteki engesztelő szentóra 6-án, csütörtökön délután 6-7 óra között lesz.

ADOMÁNY. Berényi Ödön kereskedő szokásos havi 30 pengőt most is behozta szerkesztőségünkbe a hadbavonultak hozzátartozói részére.

RÁDIÓ

- CSÜTÖRTÖK, JANUÁR 6.**
- 9.00 Szózat, Reggeli zene.
 - 8.45 Hírek.
 - 9.00 Egyházi ének és szentbeszéd a főutcai Szent Flórián görög katolikus magyar plébániatemplomból. A szentbeszédet Antalfi Kornel mondja.
 - 10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a budai ferencendi plébániatemplomból. A szentbeszédet Uzdóczy Zdravecz István nyug. tábori püspök mondja.
 - 11.15 Evangélium istentisztelet a Deák téri templomból.
 - 12.30 Székesfővárosi Zenekar.
 - 13.45 Hírek.
 - 14.00 Művészlemez.
 - 15.00 A földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata.
 - 12.25 Magyar nóták.
 - 16.10 Közművelődési előadás-sorozat.
 - 16.30 Szalonzenekari muzsika.
 - 16.55 Hírek.
 - 17.00 Olasz filmmuzsika.
 - 17.55 Az Operabaz előadásának közvetítése: A nyugati leánya. Az I. felvonás után: Hírek. A II. felvonás után Gáspár Gyula előadása.
 - 21.00 Mindenből egy keveset.

- PÉNTEK, JANUÁR 7. Budapest I.**
- 8.35 Délelőti muzsika.
 - 9.20 Hírek.
 - 9.30 Görög katolikus karácsony-ünnepi istentisztelet az ungvári ezékesegyházból. Szentbeszédet mond Chira Sándor prelátnakanonok.
 - 11.25 Fajk Erzsébet énekel.
 - 11.40 Dr. Müllerne Mikos Margit dr. előadása.
 - 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
 - 14.00 Szorakoztató zene.
 - 15.05 Magyar Revü Tánccenkar.
 - 15.30 Cholnoky Jenő dr. előadása.
 - 16.20 Ruzsin karácsony. — Közvetítés Ungvárról.
 - 17.00 Kis történetek kis dalokban.
 - 17.30 Sportközlemények.
 - 17.40 Berlini Filharmonikusok.
 - 18.00 Német hallgatóinknak.
 - 18.20 Adám Jenő néptárléboraja.
 - 19.00 A Filharmoniai Társaság hangversenye.
 - 19.40 Látogatás Borberekj Kovács Zoltánnál.
 - 21.10 Csánády György verseiből ad elő.
 - 21.20 Tabányi Mihály táncgyűjtése.
 - 22.40 Magyar nóták.
 - 23.15 I. Tánccelő billentyűk. H. Gézy Barnabás zenekarának műsorából.

Mi újság a piacon?

- Gyümölcsfélék** (gyenge felhozatal):
 1 kg. alma 2.60—4.—, körte 4—5. dió 6 pengő.
Zöldségfélék (gyenge felhozatal):
 1 kg. burgonya 0.28—33. szárazbab 1.06, répa 0.36, hagyma 0.24—30, cékla 0.40—60, káposzta 0.34, petrezselyem 0.51, 1 drb kalarabé 0.20—30, 1 drb tojás 0.0—40.
Tejtermékek (semmi felhozatal):
 1 liter tej —.52, 1 kg. vaj 10.20, juhtúró 5.80, tehéntúró 1.76, tejjel 2.20, sajt 4.80.
 Kenyér: 1 kg. egységes 0.58.
Szárnyasok (semmi felhozatal):
 1 pár I. o. csirke kg. 4.40, sovány liba 4.80, pulyka 4.70, sovány ruca 4.80, 1 tojás 0.24—0.32.
Húsok: 1 kg. marhahús 5.10, disznóhús 5.—, nyúl- és vadhús 5.40, barányhús 4.50, bivalyhús 4.70, tejpertő 5.30.

Megállapították a cipő- és csizma-javítás legmagasabb árát

(Folytatás.)

3. Gyermekcipő javítás 18-22 nagyságszámában páronként anyag nélkül:

Talpalás szegés	2.40	2.—	1.70
Talpalás varrott	3.70	3.20	2.70
Talpalás és sarkalás szegés	3.70	3.20	2.70
Talpalás és sarkalás varrott	5.10	4.40	3.70
Fejelés, talpalás és sarkalás szegés	5.90	5.40	4.60
Fejelés, talpalás és sarkalás varrott	7.60	7.—	5.80
Sarkalás	1.40	1.20	1.—
Talp-orr, vagy sarok-javítás, szegés	1.20	1.—	—80
Talp-orr, vagy sarok-javítás varrott	2.50	2.20	1.90

4. Gyermekcipő javítás páronként 23-26 nagyságszámában anyag nélkül:

Talpalás szegés	2.50	2.40	2.20
Talpalás varrott	4.40	3.60	3.20
Talpalás és sarkalás szegés	4.10	3.70	3.40
Talpalás és sarkalás varrott	5.90	4.90	4.40
Fejelés, talpalás és sarkalás szegés	11.20	9.50	7.80
Fejelés, talpalás és sarkalás varrott	14.10	11.20	9.50
Sarkalás	1.50	1.40	1.20
Talp-orr vagy sarok-javítás szegés	1.40	1.—	—80
Talp-orr jav. varr.	2.50	1.90	1.40

5. Gyermekcipő javítás páronként 27-30 nagyságszámában anyag nélkül:

Talpalás szegés	2.50	2.20	2.—
Talpalás varrott	4.20	3.70	3.60
Talpalás és sarkalás szegés	4.10	3.60	3.20
Talpalás és sarkalás varrott	5.80	5.10	4.80
Fejelés, talpalás és sarkalás szegés	11.40	9.70	8.—
Fejelés, talpalás és sarkalás varrott	16.10	13.90	12.20
Sarkalás	1.50	1.40	1.20
Talp-orr vagy sarok-javítás szegés	1.40	1.—	—80
Talp-orr javítás varr.	2.50	1.90	1.40

6. Fiúleány cipő javítás páronként 31-34 nagyságszámában anyag nélkül:

Talpalás szegés	3.60	3.20	2.90
Talpalás varrott	5.90	4.80	4.60
Talpalás és sarkalás szegés	5.10	4.60	4.10
Talpalás és sarkalás varrott	7.50	6.10	5.80
Fejelés, talpalás és sarkalás szegés	16.30	13.90	10.50
Fejelés, talpalás és sarkalás varrott	21.60	17.90	11.60
Sarkalás	1.50	1.40	1.20
Talp-orr, vagy sarok-javítás szegés	1.70	1.20	1.—
Talp-orr jav. varrott	2.70	2.—	1.50

7. Fiúleány cipő javítás páronként 35-38 nagyságszámában anyag nélkül:

Talpalás szegés	4.10	3.60	3.20
Talpalás varrott	6.70	6.10	5.30
Talpalás és sarkalás szegés	5.60	4.80	4.40
Talpalás és sarkalás varrott	8.90	7.30	6.50
Fejelés, talpalás és sarkalás szegés	23.50	20.10	18.40

Hirdessen a Magyar Lapokban

Fejelés, talpalás és sarkalás varrott	29.40	26.—	22.60
Sarkalás	1.50	1.40	1.20
Talp-orr vagy sarok-javítás szegés	1.70	1.20	1.—

Talp-orr javítás varr. 2.70 2.— 1.50
Fenti ármegállapításokat az ipartestület bőirapír szakosztálya közölte az érdekelt cipésziparosokkal is azzal az utasítással, hogy az ártáblázatot a műhelyeikben, állandóan kifüggesztve tartoznak tartani.

Nagyvárad, 1943. december hó 29-én

Dr Soós István s. k.
polgármester.

SPORT

Soós István polgármester megleghangu levélben üdvözölte a NAC-ot

Uj esztendő alkalmából a NAC-ot is számtalan jókívánsággal halmozták el tisztelői és szurkolói. Az újévi megemlékezésekből mégis, mind hangjában, mind tartalmában legkiemelkedőbb dr Soós István polgármester alábbi levele:

NAC Tekintetes Elnökségének!

A közeledő újév alkalmából kedves kötelességemnek tartom, hogy Nagyvárad város elit csapatának, amely oly sok dicsőséget szerzett Szent László városának, őszinte szívből jövő jókívánságomat fejezzem ki.

Szívből gratulálok a karácsonyi ünnepek alkalmával elért sikerhez és remélem hogy az új évben ezen sikereket csak fokozni fogják, hogy ezáltal a magyar sport hírnevét és Nagyvárad város dicsőségét sporttudásukkal öregbítsék.

Ugy a sportegylet elnökségének, mint a labdarúgó csapat minden egyes tagjának a város közönsége nevében szívből jövő jókívánságaimat küldöm és részükre boldog újévet kívánok.

Nagyvárad, 1943 december 30.

Dr Soós István s. k.,
polgármester.

Szabó Ferenc Gyorsíró- és gépiróiskolájában

Sal Ferenc utca 12. Tel.: 29-78.

Eng. sz.: 3529/1941-42. Kellő számú jelentkező esetén jan. 5-én új tanfolyam kezdődik. Je. entkezés jan. 5-től. Vidékieknek 85 %-os vasúti kedvezmény.

SZINHÁZ

A színházi iroda közleménye:

Szilassy László csütörtök délelőtt is vendégszerepel

Tekintettel Szilassy László vendég szereplése iránt mutatkozó óriási érdeklődésre, sikerült a népszerű amorozóval megállapodni s így csütörtökön délelőtt 11 órai kezdettel is eljuttassa parádés szerepét a *Mária főhadnagy*-ban. Aki tehát nem kapott jegyet szerda este, az siessen csütörtök délelőttire biztosítani jegyét. Csütörtökön délután egyenyed 4 órakor *olcsó helyárrakkal* a nagyszerű *Két kapitány* kerül színre, míg este háromnegyed 7 órakor a legmulatságosabb operett-újdonosság, a *Budaörsi kéknyelű*, rendes helyárrakkal.

HETI MŰSOR:

Szerdán este háromnegyed 7 órakor: *Mária főhadnagy* (Szilassy Lászlóval).
Csütörtök délelőtt 11 órakor: *Mária főhadnagy*, Szilassy Lászlóval.
Csütörtökön délután egyenyed 4 órakor: *A két kapitány*.
Csütörtökön este háromnegyed 7 órakor: *Budaörsi kéknyelű*.
Péntek este háromnegyed 7 órakor: *Fekete Péter*.
Szombat délután: *Névtelen asszony*.
Szombat este háromnegyed 7 órakor: *Ballett-est*.
Vasárnap délelőtt 11 órakor: *Ballett-matiné*.
Vasárnap délután egyenyed 4

órákor: *Budaörsi kéknyelű*.
Vasárnap este háromnegyed 7 órakor: *Fehérvári huszárok*.

Január 11-től Perényi László felléptével: *Zsuzsá*.

Fekete Péter pénteken este *filléres helyárrakkal* megy.

A szombat esti balett előadásra már jegy nincs, csak a vasárnap délelőtti előadásra kapható korlátolt számban.

Névtelen asszony szombat délután egyenyed 4 órakor *filléres helyárrakkal* kerül színre.

— *Figyelem!* A színház igazgatósága kéri azon szerencséseket, akik Szilveszter este a színházban és a Református Kulturházban egy-egy páholyjegyet nyertek a péntek esti előadásra, hogy jegyeiket a színházi pénztárnál cseréljék át, mert tévedésből szombat esti került a borítékba, amikor pedig a páholyok a bérlőközönségé, tehát az eredeti jegy érvénytelennek van nyilvánítva.

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

A szerkesztőség felelős igazgatója: Dr Paál Árpád
A kiadásért felelős igazgatója: Dr Virág Jeromos

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dózsa-utca 8. szám.

APROHIRDETÉSEK

Adás-vétele

Férfi ruhákat, használtakat legjobban venet, eladhat Molnárnál, Bémer-tér 1. 910

Eladók város közelében több új magánház, beköltözhető több kisebb, nagyobb bérházak és telkek. Ozy. Tatayné, Szigligeti-u. 12. Telefon 28-74. 265

Eladó falra akasztható dobkályha. Balassa-tér 3. ajtó 3. 251

Varrógépet bármilyen állapotban, magas árban veszek Kiss Béláné, Kossuth-utca 3. Telefon 27-88. 131

Gyönyörű tiszta gyapjú perzsa öszszekető szőnyeg, 6 személyes lenda-maszt finom, étkező abrosz, szalvétákkal eladó, Szacsavay-u. 12, ajtó 11. 355

Női hosszú borkabát, kifogástalan állapotban eladó. Megtekinthető özy. Varga Domokosné tariffijában, Széchenyi-tér. 352

Egy világos hálószoba butor eladó. Keskeny-u. 10. 348

Különfele

Fertőtlenítést, poloska, mely és min dennemű fergék irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 313

Paragazzal poloskát, molyt, petét mindenből felelősséggel irtja, Csutoras, Szigligeti-u. 7. Telefon 14-21. 664

Varrógépjavítás egy évi felelősséggel Jakab műszerésznél, Kossuth-u. 5. Telefon 23-30. 65

Fajalma olcsón beszerezhető Szacsavay-utca 17. pincében, Tekei-u. 2. 246

Menyasszony és kószorústeany művirág fejdíszek és kézisokrok. Ezüst- és aranylakodalmakra csokrok és kosarak olcsón, szép kivitelben megrendelhetők. Ruhákra virágok raktaron, azonkívül hozott anyagokból is olcsón készülnek. Karácsonyi püspök-u. 52 (Erzsébet-ligeti sportpályánál).

Bontott harisnyákból újat fejelek. Szvetter, gyermekmakkot, sportzoknit, kesztyűt, salát, turbánt, kötök, jaitok, alakítok. Bodáné kézimunkaüzlete, Kossuth-utca 18. 354

Örökbeadnam 5 éves református vallású kislányomat, Gauz Lajosné, Rigómező-u. 15. 333

Allást nyee

KOMMENDANS-RÉT. Csillagváros, Szőlés környékén lakó lapkihordót azonnalra felveszünk. Jelentkezni lehet a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

hűsüzem keres öske-resztény, lehetőleg nyugdíjas honvéd számvivőket polgári alkalmazottakat és külön gép- és gyorsírásban nagyon jártas tisztviselőket, valamint küldőne kifutó fiúkat. Jelentkezni lehet felvétel végett Gyár-utca 43. alatt a parancsnoknál január 9-ig bezárólag naponként 8-tól 14 óráig. 343

GYAKORLÓTT tisztviselőt és perjekt gyors- és gépirónt keres nyugdíjpénztárral rendelkező nagyvállalat Nagyváradon. Csak keresztény munkaezők ajánlközását, az eddigi működés megjelölésével a kiadó „F. 16.” alatt továbbítja. 342

Csomagoláshoz is érő boltüzemelt felvesz azonnal Muháry cipőüzem, Kossuth-utca 9. 351

Kiszolgálóleányt felveszek. Kelemen Mihály műköszorúde, Muesolini-tér 5. 349

Kifutót felvesz Szuhony István faas-roküzem, Damjanich-u. 41. 346

Megbízható mindenre jól fizetéssel felvételt, Szaniszló-u. 6. 346

Kifutót vagy boltüzemelt felvesz. Osz-tás és Társa január 15-re. 345

Gyors- és gépiró felvételt, Kereskedelmi és Iparkamara, Nagyvárad, Deák Ferenc-u. 1. 344

Oktatás

OKLEVELES tanár vállalja 1-2 magán- és rendes tanuló előkészítését, Beüthy Ödön-u. 42. 336

Latin és egyéb középiskolai tantargyak eredményes oktatása, Szaniszló-u. 6. szám. 347